

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Auaritiæ sordes & insatiabilitas, ab exemplo Midæ, Vespasiani, Mich.
Paphlagonis, Iustiniani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

inuentus locus eius. Siquidem dum iam iam traicere in Siciliam exercitum cogitaret, inciso consilio, frustra fuit. Quin etiam in Consentia regione, subita morte inopinataque extinctus est. Nec satis fuit, opes amisisse, amisit etiam sepulturae honores, utque memoriam quoque sepulturae non haberet. Gothi illico Basentium amnem à suo alueo, per alium tramitem, captiuorum labore, deflexerunt. Vbi aqua defecit, & deficcatus est alueus, Alaricum ibi cum magnis opibus sepeliuerunt, rursusque fluuium in alueum suum reuocarunt, ut terris pariter & aquis regeretur. Ac ne memoria illius vlla extaret, aut sciri ex quoquam posset, ubi vel ossa, vel opes illius essent, captiuos omnes, qui auertendo flumini interfuerunt, & locum tumuli cognitum habuerunt, è medio sustulere. Ita qui *superexaltatus & elenatus erat, sicut cedri Libani*, in transitu esse desijt, & non est inuentus locus eius, cui locus antè ædificatus fuerat palatium magnificum, cui spectacula & coenacula erigebantur sumtuosa, jam nusquam apparet; neque tumulus eius apparet, quin & thesauri ipsi cum funere euauerunt. Si speramus æterna, cur tantopere quærimus peritura?

Vt veniant gemmae, totus transibitur orbis:

Nec lapidum pretio pelagus cepisse pigebit.

Annua solliciti consumunt vota coloni,

Et quanta mercedis erunt fallacia rura,

Quæremus lucrum nauis, mortemque sequemur

In prada, pudeat tanto bona velle caduca.

Manil. lib. 4.
Astron.

Auaritiam quis monstrum esse neget? eadem & mater est, & filia diuitiarum; parit enim illas, & paritur ab illis. Quia cum pecunia, ut dictum est, crescit cupiditas pecuniarum: & inde etiam illiberalitas; ut sæpe nemo magis parcus, tenax, retractus & restrictus sit (qui omnes in dando deficiunt) quam qui plus habet. Videbis talem tantum intentum ad accipiendum, numquam ad dandum. Timebit semper, ne necessarijs destituatur, aut ne turpe aliquid committere cogatur. Quod vitium nonnulli ex opibus aiunt Simonidi accessisse. Ille enim ut parcitatem tegeter, dicebat: *malle se mortuum inimicis benefacere, multis post se relictis, quam vinum amicis egere.* Est hydropi similis avaritia, & pecunia aqua. Ab hydropico *Quò plus potantur, plus sitiuntur aqua:* ita quò plures

VI.

Aristot. lib. 4.
Ethic. c. 1. v

G

nummi

Aristot. ibid.

nummi accipiuntur ab avaro, plures appetuntur. Hinc alter ordo pullulat auarorum apud Aristotelem, de quo ait: *Nonnulli verò in accipiendo excedunt, dum & undecumq;, & quodcumq;, accipere non verentur. Ut sunt qui illiberalia opificia exercent, & lenones, & id genus ceteri, & fœneratores, qui etiam parua magnis cum usuris accipiunt. Qui quidem omnes, neq; unde debent, neq; quantum debent, accipiunt. Addit ibidem: Communis autem his omnibus turpis quaestus videtur. Causa enim lucri (atque eius parui) opprobria subeunt. Nam qui magna, unde non oportet, & qua non oportet, accipiunt, ut tyrannos, qui urbes populantur, & templa diripiunt, non illiberales, sed improbos potius, sed impios, sed iniustos appellare consueuimus. At aleator, & fur, seu spoliator & latro ex illiberalibus etiam ipsi sunt, cum turpi lucro dediti sunt. Virig, enim lucri causa negotiantur, & opprobria sustinent; & hi quidem pericula maxima acceptionis causa subeunt. Illi ab amicis, quibus dare deberent, lucrentur. Vtrique igitur, cum unde non oportet, velint lucrum comparare, turpi lucro dediti sunt. Quid quòd quidam à Superis, alij aliunde ex re qualibet ærarium locupletare non verentur? Quale illud barbarici Midæ votum fuit?*

Quid. lib. 11.
Metam.

effice, quidquid

Corpore contigero, fuluum vertatur in aurum.

Auditus est, accepit dona nocitura; versa sunt omnia in aurum, quæ contrectauit, sed & cibus, & potus.

*Attonitus nouitate mali, diues q;, miser q;.**Effugere optat opes, & qua modo voverat, odit.**Copia nulla famem releuat, sitis arida guttur**Vrit, & inuiso meritis torquetur ab auro.*Sueton. in
Vespas. c. 23.
Baron. An-
no 330.

Quàm sordido lucro Vespasianus vrinae vectigal in toto Imperio exegit? Quòd tamen ad publicas amphoras in angiportis, ad vrinam in fullonum vsum excipiendam repositas fortasse fuit arctatum. Baronijs, negotiatoribus impositum censet, quod Græci Imperatores, ex vrina & alui purgamentis, vbicunq; deijcerentur, in vectigal exegerunt; & Chrysargyrum, quasi aurargentum nominabant. Quòd quale fuerit, Constantinus Manasses in Anastasio (qui precibus ascetarum quorundam dedit, ut illud abrogaret) sic exponit. *Omnes viri, mulieres, puella, pueri, infantes, mendici, liberti, serui, liberi, nomine stercoris & vrinae, fisco nummum argenteum pendo.*

pendebant. Idem onus etiam iumentis impositum erat, bobus scilicet, mulis, & equis. Pro quolibet autem cane ac asino, sex folles numerabat is, qui canis asinive dominus esset. Caligula materiam præuenit, dum ex edulij, quæ tota vrbe venirent, certam summam tributi nomine exactam; itemque ex singulis litibus quadragesimam rei de qua lis esset, componendi, aut donandi facultate interclusa: & ex diurnis quæstibus gerulorum partem octauam; denique ex infami lucro meretricum certam quantitatem collegit. Crudelius adhuc accenderunt opes Michalélem Paphlagonem Orientis Imperatorem, de quo Cedrenus memorat, eum super ceteris vectigalibus voluisse sibi pro cuiusque facultatibus numerari tributum ex ipso aère locorum, quæ quisque possideret. Eò etiam spectat titulus, apud Harmenopolim, de pænis aeris. Itaque sicut olim Iudæis summæ asperitatis voto à Pescennio Nigro responsum prodit Spartianus: Vos terras leuari censitione vultis, ego verò etiam aërem vestrum censere vellem: ita aduersus Christianos, Imperator nomine tenus Christianus, re ipsa præstitit, dignus, cui igni, & aqua & aère interdiceretur, & quæ nec terra sustineret. Videri potest Lipsius, Theophil. Raynandus, Adamus Contzen & alij. In Iustiniano, inquit Euagrius, tam inexplebilis fuit pecunie cupiditas, & tam turpis, atq; adeò absurda rerum alienarum appetitio, ut omnia subiectorum bona his, qui magistratus administrabant, qui tributa colligebant, qui nulla de causa insidias hominibus struere volebant, ob auri amorem vendiderit. Complures verò, immò innumerabiles, & bona multa possidebant, causa falsa commentitiaq; conficta omnibus fortunis mulctauit. Quòd si qua mercatrix oculos cupiditatis ad alicuius bona adijciens consuetudinem se vllam cum eo vel coniunctionem habuisse simularet; statim omnia iura ac leges, modo Iustinianum turpis lucri socium constitueret, eius causa euersa iacuerunt; facultatesq; omnes illius, qui falsò in crimen adductus erat, fuerunt in eius domum translata. Quis non exclamet: Execranda famæ auri, sitis improba nummi!

Qui mare bibunt, plus sitiunt, quia falsum est, ita qui opes acquirunt, acquirunt vnà & opum cupiditatem; quin & audaciam spemque maiorum diuitiarum adipiscendarum; quia cum pecunia potentiam acquirunt, qua inferiores deprimant. Quocirca eiuscemodi principem aut regem Homerus δημοβόρον, hoc est, populinosorum

Iust. Lipsius
lib. 4. Polit.
cap. 11.
Raynand. l. 4.
de Virt. & Vi-
tiji. cap. 20.
n. 221.
Contzen in
Politiciis.
Euagr. lib. 4.
cap. 29.

VII.

Homerus
lliad. at. mod